

Leidingdeel Actueel - *Goed geld?!*

Inleiding

In een periode van financiële en economische crisis staat geld, of het gebrek eraan, volop in de belangstelling. Wellicht dat de gevolgen van deze crisis voor jongeren niet direct merkbaar zijn. Hoewel uit het Nibud Scholierenonderzoek 2010-2011 blijkt dat jongeren van 12-18 jaar duidelijk minder te besteden hebben dan twee jaar daarvoor. Mogelijk is dat toch een gevolg van de crisis.

Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat jongeren, in vergelijking met een eerdere onderzoeksperiode, beter met hun geld lijken om te kunnen gaan. Ze komen in ieder geval minder vaak geld te kort en lenen ook minder. Tegelijk worden diezelfde jongeren door hun ouders meer in de watten gelegd dan twee jaar daarvoor: veel uitgaven hoeven ze zelf niet te betalen. Of ze daarmee ook werkelijk goed met hun geld kunnen omgaan is maar de vraag! Met het doen van uitgaven voor zichzelf hebben de meeste jongeren over het algemeen niet zo'n moeite. Maar er is niet in kaart gebracht of jongeren ook een post 'goede doelen' op hun begroting hebben staan...

Deze Handreiking Actueel biedt volop aanleiding om vanuit de Bijbel na te denken over geld en de besteding ervan. Door middel van de tekst en de verwerkingsopdrachten krijgen jongeren concrete handvatten aangereikt voor de besteding van hun geld. Ook wordt heel duidelijk aangegeven dat geldbesteding geen neutraal gebied is. De Heere Jezus waarschuwt vaak en ernstig tegen de verleidingen van rijkdom. Zowel in het Oude als Nieuwe Testament wordt telkens duidelijk gemaakt dat de Heere Eigenaar is van álles wat we hebben en dat we eens rekenschap moeten afleggen van wat we ermee gedaan hebben. We hopen dat jongeren leren beseffen dat de Heere God ons hele hart en ons hele leven vraagt!

Tenslotte: praat met de jongeren over het belang van gebed in het besteden van hun geld. Er is gebed nodig om de wil van de Heere te zoeken in de besteding van ons geld. 'Heere, leer me mijn geld besteden tot Uw eer. Hoe kan ik U het beste dienen met mijn geld?'

A) Doel

1. *Betekenis benoemen*

De Bijbel heeft ons iets te zeggen rondom het thema geld en goed. In deze Actueel staan Abram en Lot centraal; van hen wordt de keuze gevraagd te kiezen voor het goede stuk land. De keuze tussen armoede in een leven bij de Heere of rijkdom in een leven zonder de Heere.

2. *Actualiteit aangeven*

Zoals Abram en Lot te maken kregen met de verleiding van geld en goed, geldt dit ook voor ons. Jongeren worden van alle kanten bestookt met reclame om er voor te zorgen dat zij gaan leven voor rijkdom en geluk. De Bijbel toont hen de mogelijkheid van een ander, een beter

leven. Wellicht zonder rijkdom, maar rijk in God. Van de jongeren wordt in deze schets gevraagd kritisch te kijken naar hun eigen omgaan met de rijkdom in deze wereld en de keuze van hun eigen hart.

3. Christus centraal stellen

Geloof kan van ons soms offers vragen, een leven in (relatieve) armoede. Het offer dat de Heere Jezus bracht om de kloof tussen God en mensen te herstellen, was echter vele malen groter. Hij werd arm, de armste van de mensen, om ons rijk te maken!

B) Achtergrondinformatie

Zie voor een uitwerking van het Bijbelgedeelte de schets zelf.

TIP: lees met elkaar het hoofdstuk eerst eens door. Vraag vervolgens aan de jongeren wat dit hoofdstuk te maken heeft met het onderwerp van Handreiking Actueel. Lees pas daarna met hen het hoofdartikel door.

Suggesties voor verdieping

Bijbel:

- *Spreuken* In het boek Spreuken staan verschillende teksten over rijkdom. Deze kunnen eventueel ook gebruikt worden als stelling. (Spreuken 10:4; 10:22; 13:7; 23:4; 28:6; 28:11; 28:20)
- *Openbaring 3:13-22* De gemeente van Laodicea wordt verweten dat ze zegt rijk te zijn. De Heere Jezus zet daar echter een andere, veel betere rijkdom tegenover die we bij Hem mogen 'kopen'.
- *Bijbelpersonen* Zoals in de schets al genoemd; Job, Salomo, Achan, rijke jongeling. Bij deze personen zou dezelfde Bijbelstudieopdracht als bij Abram en Lot uitgevoerd kunnen worden.

Geloofsbelijdenis:

- *HC vr. en antw. 27* Deze catechismusvraag gaat over de voorzienigheid van God. Met de jongeren kan gesproken worden over de vraag of rijkdom een gave (Hij voorziet) van God is.
- *HC zondag 42* Deze zondag over het achtste gebod kan gebruikt worden om met de jongeren na te denken over bijvoorbeeld zwartwerken en het ontduiken van belasting.

Literatuur

- *Verborgene rijkdom*, Randy Alcorn (9789043508278, uitg. Kok)
- *Geboeid door geld en goed: de gereformeerde gezindte tussen materialisme en vreemdelingschap*, A.P de Jong e.a. (9050301746, uitg. Groen en Zoon)

- *Wat zegt de crisis over onze moraal*, Eelke de Jong (9789056253509, uitg. Valkhof Pers)
- *De Bijbel over... geld*, Margriet Visser (9789065393364, uitg. Jongbloed)
- Onderzoeksrapport Nibud Scholierenonderzoek 2010/2011 (te downloaden van website LCJ en HHJO, bij leidingdeel -16)

Websites

- <http://www.puntuit.nl/dossiers/geldebesteding>
- <http://www.nibud.nl/scholieren>

C) Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
<p>Alternatieve startopdracht</p> <p>Gebruik de stellingen uit de startopdracht eens op een andere manier.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laat jongeren stemmen voor een stelling d.m.v. groene en rode stembiljetten. - Hang verschillende meningen op in de hoeken van de zaal. De jongeren lopen naar hun mening toe. <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p>	<p>Alternatieve startopdracht</p> <p>Praat in een open gesprek met de jongeren over hoe zij omgaan met geld. Wat hebben ze te besteden en waar besteden ze het aan? Aan welke goede doelen geven zij geld? Laat de jongeren met elkaar in gesprek gaan, door elkaar te bevragen. Het is geen interview vanuit de leiding.</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p>
<p>Bijbel Genesis 13:1-18</p> <p><i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat kom je te weten over Abram uit vers 1-4? 2. Wat was de reden dat Abram en Lot uit elkaar gingen? 3. Wat wordt er gezegd over de nieuwe woonomgeving van Lot? 4. Hoe troost de Heere Abram? 	<p>Bijbel Genesis 13:1-18</p> <p><i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Abram roept in vers 4 de Naam van de Heere aan op dezelfde plaats als in Genesis 12:8. Even daarvoor, bij Sichem, had hij ook al een altaar gebouwd. <ol style="list-style-type: none"> a. Wat betekent 'de Naam van de Heere aanroepen'? b. Welke belofte krijgt Abram in hoofdstuk 12:7? 2. Lees vers 10 en 11. Lot kiest voor zichzelf. Is

	<p>dat eigenlijk niet logisch? Waarom had Lot dit toch niet mogen doen?</p> <p>3. De houding van Abram wordt gezegend, dat blijkt in vers 14-16.</p> <ol style="list-style-type: none">Welke houding had Abram?Hoe wordt zijn houding gezegend?Hoe kun jij, praktisch, in jouw leven dezelfde houding hebben als Abram?
<p>Keuzevragen Stellingen Bijbelstudieopdracht Vraag 1, 2, 4 Casus jeugdhonk</p>	<p>Keuzevragen Stellingen Bijbelstudieopdracht Casus Kees-Jan Opdracht levensverhaal Cor Vraag 1, 2, 3</p>
<p>Overige verwerking Bij de stellingen kan goed doorgepraat worden over het uitgavenpatroon en welke ruimte daarbij gegeven dient te worden aan goede doelen.</p> <p>Bij de vragen kan er ook doorgesproken worden over codes die gelden in eigen kring, waaraan jongeren moeten voldoen om niet buiten de boot te vallen (vraag 2).</p> <p>Door de casus worden de jongeren geprikkeld om na te denken over een goede besteding van geld. Probeer na te gaan of er in uw gemeente een mogelijkheid is om een deel van de gevonden oplossingen in de praktijk te brengen. Wellicht is er een budget beschikbaar voor het organiseren van een maaltijd voor andere jongeren in de wijk of kunnen de jongeren enthousiast gemaakt worden om een deel van hun geld te besteden aan het gezamenlijk adopteren van een kindje. Zie voor mogelijke</p>	<p>Overige verwerking Maak samen met de jongeren de reis van Abram en Lot en laat hen via Google Maps de plaatsen opzoeken waar zij geweest zijn. Stap als jongere eens in de schoenen van Lot. Wat zou jij kiezen? (let op: het gebied dat Lot koos, is nu een doods en weinig aantrekkelijk gebied, maar zag er in die tijd uit als Egypte (vers 10).)</p> <p>Het kan helpend zijn om van te voren een aantal artikelen over de crisis op te zoeken en mee te nemen naar JV (vraag 3).</p>

projecten ook de website van Woord en Daad,
<http://www.woordendaadjongeren.nl/>.

Je kunt overwegen om bij vraag 4 een diaken uit te nodigen en met de jongeren door te spreken over het werk van de diaconie.

D) Antwoorden en suggesties

Stellingen

'Beter leven in armoede met God, dan leven in rijkdom zonder God'

Vermoedelijk zullen veel jongeren het hier wel mee eens zijn. Benadruk dan toch even dat een 'arm leven' wel echt heel vervelend kan zijn. Probeer als het ware de jongeren de andere kant op te trekken, door te vragen of dit nu echt het antwoord van hun hart is. Daarnaast mag je doorpraten over wat een leven met God nu echt betekent. Beseffen we dat leven met de Heere pas écht rijk maakt?

'Toenemende welvaart moet je kunnen terugzien in de collectezak'

Het zou mooi zijn als dit zo is; passend ook bij het geven van 'de tienden'. Maar realiseren we ons wat dat echt betekent? Als ik wat extra verdien, dan ook die extra euro's zondag in de collectezak? Geven we niet vaak gewoon wat we gewend zijn? Probeer de jongeren hierover eerlijk te laten nadenken.

Maak zo nodig een groep voorstanders en ook een groep tegenstanders om de discussie goed op gang te krijgen.

'Wie zich laat leiden door wat voor ogen is, kiest altijd verkeerd'

Allereerst mag benadrukt worden dat niet alles wat je ogen zien ook verkeerd is. Wat voor ogen is, kan ook leidend zijn voor wat er aan de binnenkant zit. Je geweten speelt daarin een belangrijke rol en spreekt. Leidend moet niet zijn dat wat je ziet, maar dat wat het Woord zegt. Die kunnen samenvallen, maar het Woord is uiteindelijk leidend.

'Verlangen naar geld en goed brengt je heel makkelijk in de zonde van Sodom'

In de Bijbel zien we steeds weer hoe God het voor de zwakken en armen in de samenleving opneemt. We zien bij Lot en Achan hoe verlangen naar rijkdom hen bij God vandaan brengt. Bij Salomo zien we hoe verlangen naar wijsheid (Gods weg) hem uiteindelijk de rijkste mens maakt.

Verlangen naar geld en goed werkt als een verslaving, je wilt steeds meer, genoeg is niet langer genoeg. Dan kan het je bij God vandaan brengen.

Dit betekent niet dat we geen geld mogen verdienen of rijk mogen zijn. Maar God vraagt van ons rechtvaardigheid en dan betekent rijkdom ook zorg voor de armen en zeker niet leven ten koste van hen.

Casus Kees-Jan

Probeer jongeren in deze casus echt uit te dagen om in de 'huid' van Kees Jan te kruipen. Eventueel kun je de casus met Kees-Jan en een paar bouwvakkers uitspelen. Kees-Jan merkt dan aan de reactie van de bouwvakkers of het waar is wat hij zegt. Belangrijk is dat de oplossingen van de jongeren écht zijn en niet alleen maar cliché.

Vraag 1

1 Timotheüs 6 noemt geldzucht de wortel van alle kwaad. Rijkdom zorgt ervoor dat je steeds meer wilt en geen genoeg meer neemt met wat je verzameld hebt. Daardoor werkt het als een verslaving. Het is zelfs zo erg dat Timotheus het voorbeeld noemt van mensen die daardoor afgedwaald zijn van het geloof!

Vraag 2

Dit is een vraag naar de **mening** van de jongeren. Laat jongeren in de eerste plaats zelf nadenken en respecteer hun mening, ook wanneer deze afwijkt van wat je als leidinggevende belangrijk vindt. Wel is het een mogelijkheid om **samen** met de jongeren de meningen te vergelijken met wat de Bijbel zegt.

Vraag 3

- a. Tip: knip een aantal krantenartikelen uit en laat de jongeren daar de oorzaak van de crisis (of nu zichtbare gevolgen) in opzoeken.
- b. Als het gaat om oplossingsrichtlijnen kan gedacht worden aan:
De economie van het genoeg, de opbrengst/winst hoeft niet elk jaar hoger te zijn. Wees tevreden met wat je hebt.
De Bijbelse regel van het alles met elkaar delen (zie Handelingen 2:45).
- c. Probeer jongeren te stimuleren echt op zoek te gaan naar Bijbelse principes, ondersteund door Bijbelteksten. Vraag hen hierin persoonlijk te worden, zodat zij dat wat ze gevonden hebben ook toe kunnen passen in hun eigen leven. Denk aan: gebed/ Bijbelse normen en waarden rondom geld / zorg voor de armen.

Vraag 4

Diakenen zijn geroepen om te dienen ofwel barmhartigheid te tonen aan de naaste in de gemeente en daarbuiten (1 Petrus 4:11). Hoe dit praktisch invulling vindt, verschilt per gemeente. Vraag een diaken naar de precieze invulling in jullie gemeente. In de praktijk zullen deze activiteiten meestal gaan over het financieel ondersteunen van de gemeente(leden) en mensen daarbuiten.

Denk hierbij vooral aan wat de jongere nu praktisch kan doen. Gedacht kan worden aan het bezoeken van ouderen, een actie om boodschappenpakketten te maken voor noodlijdende mensen in de buurt of het inzamelen van geld voor een diaconaal project. Het gebed van de jongere mag hierin zeker niet ontbreken, maar moet juist gepresenteerd worden als het belangrijkste, het alles overkoepelende, dat de diaconie kan helpen.

Casus jeugdthonk

Wanneer het mogelijk is, is het leuk om deze casus voor de jongeren echt uitvoerbaar te maken. Jongeren kunnen inzicht krijgen in het bedrag dat de jeugdleiding ter beschikking stelt om bepaalde dingen te doen voor het jeugdwerk. Zorg ervoor dat deze opdracht echt praktisch wordt en uitmondt in daden.

E) Extra voorbereiding

Voor de gespreksvragen, vraag 3, een aantal artikelen over de economische crisis.

Om creatief om te gaan met de stellingen moeten van tevoren de volgende materialen beschikbaar zijn:

- Rode en groene stembiljetten
- Eventueel een groot touw om het touwtrekken realistischer te maken
- Verschillende meningen groot uitgeprint op papier

Wanneer er wordt gewerkt met de laatste opdracht, waarin jongeren actief op zoek gaan naar een mogelijkheid waarin zij verantwoord om kunnen gaan met geld, kan een laptop met internetaansluiting helpen om direct stappen te zetten naar de uitvoer.